

5. Preposicions¹

Les preposicions fan el paper d'enllaç entre un element sintàctic i el seu complement, i formen una unitat sintàctica i fonètica amb aquest complement.

PREPOSICIONS A I EN

Poden indicar:

Una situació física, material o geogràfica.	a: davant el mot que assenyalava una situació material, en el cas que vagi sol o bé acompanyat d'un article definit . <i>En Joan viu a Aiguafreda./ a la ciutat de Granollers.</i>
	en: quan la preposició va davant d'un article o pronom indefinit o un demostratiu . <i>En Lluís viu en un poble de muntanya./en aquest poble.</i>
	a/en: Lloc no material o geogràfic. <i>Ho he llegit en el diari./Ho he llegit al diari.</i>
Una direcció	a (o la composta cap a): <i>Anirem a Girona/cap a Girona.</i>
	en: és possible fer-la servir si el mot va acompanyat d'un article o pronom indefinits o d'un demostratiu. <i>Anirem en/cap en aquell poble.</i>
Un període del dia o de l'any (estacions)	a: <i>A la tardor, a l'hivern, a la primavera, a l'estiu, al matí, al migdia, a la tarda, al vespre, a la nit</i>
	a/per: si es tracta de mesos de l'any podem fer servir les dues. <i>Pel maig/al maig.</i>
Locucions	Tinguem en compte les locucions fixades: <i>en mar, en terra, a casa, a taula, a palau, a muntanya.</i>

Preposició a en el complement directe

Generalment, la preposició *a* introdueix el CI i no el CD, tant si introdueix persones com coses.

Hem escoltat la conferència./Hem escoltat la conferenciant.

Hem de tenir en compte, però, un llistat d'excepcions quan el CD es refereix a persones:

- a. Quan el CD és un pronom personal fort: *A tu, t'estimo.*

¹ Herrero, P. i Valle, M. (2013) *Material didàctic per a cursos de nivell de suficiència (C)*. Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya; Castellanos, J. (1998) *Quadern. Normativa bàsica de la llengua catalana*. Amb exercicis autocorrectius. Barcelona: Universitat Autònoma.

- b. És possible davant del pronoms tots, tothom i ningú: *L'àvia els estimava a tots.*
- c. Quan hi ha un verb sobreentès: *Jo estimo l'Eulàlia i tu a la Mercè.*
- d. En oracions recíproques: *S'embrutaven l'un a l'altre.*
- e. En cas de possible ambigüïtat o confusió: *El Barça passarà a la final si venç al Betis.* (=el Betis: es podria pensar que és el subjecte)
- f. Quan el CD referit a persones es trasllada a l'inici de la frase: *A l'entrenador no el satisfà el joc del seu equip* (cf. El joc de l'equip no satisfà l'entrenador).

1. Si cal, ompliu els buits de les frases següents amb la preposició *a*, acompanyada o no d'article.

- a. Va aixecar la mà per cridar _____ taxista.
- b. Els espectadors van xiular _____ tenor durant cinc minuts.
- c. Nen, avisa _____ mare. Ja comença el seu programa favorit.
- d. Jordi, porta clavells _____ la mestra! Avui és el seu sant.
- e. L'Albert va convidar _____ Dolors a sopar.
- f. Carles, que has vist _____ Mercè, avui?
- g. Per fi vaig conèixer _____ neboda de la Quitèria.
- h. No em trobo gens bé. Per favor, avisa _____ metge.
- i. Ho vam explicar _____ avi.
- j. El Màrius ajuda _____ seva germana a fer els exercicis.
- k. Ahir vaig veure _____ president a la televisió.
- l. La nova reglamentació afavoreix _____ funcionaris.
- m. El director culpa _____ comptable de la fallida de l'empresa.
- n. Al final de la pel·lícula, el dolent mata _____ bo.

2. Escriviu *a/en* acompanyada, si cal, de l'article.

- a. ____ matí arribàvem ____ un poblet molt pintoresc. Arribàvem ____ Sant Elm.
- b. Ara trobaràs el nen ____ l'escola. En torna ____ la tarda.
- c. Els folis deuen ser ____ algun d'aquests calaixos.
- d. ____ Sant Adrià hi ha molta pol·lució. En canvi, ____ aquest barri, no.
- e. Aquesta notícia l'he llegida ____./ ____ diari d'avui.
- f. Aquella dona ven verdura ____ la plaça ____ una parada ben situada.
- g. ____ muntanya, antigament, la gent només tancava la porta ____ la nit.
- h. ____ migdia seré ____ casa.

- i. ____ la primavera tot reneix, mentre que ____ la tardor sembla que tot mori.
j. ____ l'estiu en Miquel s'estarà uns dies ____ Londres.

PREPOSICIONS AMB, EN, SOTA, DE

Amb/en	amb: sol indicar la manera o l'instrument i companyia. <i>Escriu amb cura/Escriu amb ploma.</i>
	en: indicació de lloc estudiada, i sol formar part de locucions que indiquen un termini fix. <i>Escriu en català, Tenir una cosa en compte, Parlar en veu baixa, En una setmana farem un viatge.</i>
	en/amb: pot indicar mitjà de transport. <i>Va amb compte quan va en/amb cotxe.</i>
Sota/baix	sota: Preposició oposada a <i>sobre</i> o <i>damunt</i> . <i>La pilota era sota la taula, !! Cal tenir en compte, però: *Sota aquest punt de vista → des d'aquest punt de vista. Estem a dos graus sota zero. cf. Era a dalt, però ara és a baix.</i>
	baix: contrari a <i>dalt/alt</i> com a adjectiu. Pot ser també substantiu o adverbi, però mai és preposició.
De	Ús partitiu: fa de substitut d'un nom sobreentès, sobretot quan aquest nom queda pronominalitzat per <i>en</i> . <i>Tinc un bolígraf blau i un altre de vermell → En tinc un de blau i un de vermell</i>
	Com a complement del nom: sempre funciona amb la preposició <i>de</i> , pot expressar origen, contingut, matèria, tipus, procedència, etc. <i>Visitarem els museus de la ciutat. També cuina de gas, olor de roses.</i>

3. Empleneu els buits amb la preposició adient.

- a. El ratolí rosegava un tros de formatge ____ Holanda.
- b. Prefereixo usar una olla ____ pressió, perquè m'estalvia temps.
- c. De totes les gallines, només n'hi ha una ____ blanca.
- d. El compte lluïa una camisa ____ ratlles.
- e. T'he comprat tres parells de mitjons, uns ____ negres i dos ____ blancs.
- f. Helena! Com és que el rostit té gust ____ cremat?
- g. No vull que fumeu dintre de casa, perquè tot fa olor ____ tabac.
- h. Porta'm dues pel·lícules d'aventures i una ____ ciència-ficció.

4. Empleneu els buits amb *sota* o *baix*.

- a. L'avió va estavellar-se perquè volava molt _____.

- b. Va servir _____ les ordres d'un capità anglès.
- c. La viola fa un so molt _____.
- d. Patí _____ el poder de Ponç Pilat.
- e. El menut quedà _____ la tutela de les lleis.
- f. A la Molina, ahir es va arribar a 4º _____ zero.

PREPOSICIONS COMPOSTES

Cap, cap a i fins, fins a

- Ens podem estalviar la preposició *a* davant d'alguns adverbis, els demostratius i de la conjunció *que* (en aquest darrer cas, com totes les preposicions compostes):

Vine cap aquí/Arribarem fins aquell mas/No ho sabré fins que vinguis.

- En general, s'utilitza *fins* en lloc de *fins a* davant dels complements de temps i de lloc que en altres contextos no van introduïts per *a*:

No ens veiem fins l'any que ve. (cf. *Ens veurem l'any que ve*)

No berenarem fins a la tarda (cf. *Berenarem a la tarda*)

El mot *fins* sense *a* pot indicar també inclusió, igual que *fins i tot* o *àdhuc* (en registre molt formal).

- *A la festa, fins l'avi va ballar!* (=fins i tot)

5. Completeu amb les preposicions *cap*, *cap a*, *fins*, *fins a*, *des de*. Escriviu, quan calgui, l'article.

- a. Adeu-siau, _____ vespre o potser _____ demà, no ho sé ara.
- b. Els Països Catalans s'estenen _____ Salses _____ Guardamar i _____ Fraga _____ Maó.
- c. Teniu temps _____ avui _____ dia 20.
- d. Hem de tirar més _____ avall si volem trobar la font.
- e. Ens arribarem tot passejant _____ allà al port.
- f. Si us sembla bé ens podríem veure _____ les 10 més o menys.
- g. Tothom s'alegrà quan Pau va tornar de la mili. _____ el gos semblava alegrar-se'n.
- h. No va parar _____ veure-ho.
- i. Volien reunir-se dilluns, però no es reunirien _____ l'endemà.
- j. A les vuit tanquen. O sigui, que _____ les vuit tenen obert.

Locucions prepositives

Com, com a	Introducció d'un predicatiu [= <i>en qualitat de/en concepte de</i>].
	com a: quan tot seguit hi va el no. <i>Ho diu com a president.</i>
	com: quan el nom du un determinador (article determinat o indeterminat): <i>És considerat com el pintor més genial del segle.</i> Quan és comparatiu i significa <i>igual</i> : <i>Ell és tan alt com tu.</i> També pot introduir una comparació que es pot substituir per <i>igual que, com si fos, de la mateixa manera que</i> : <i>És treballador com una formiga.</i>
A causa de, degut a	Expressió de causa.
	a causa de: és la més habitual. <i>En Joan és coix a causa de la guerra.</i> Segons el que vulguem expressar, també poden servir <i>gràcies a, per culpa de</i> .
	degut/deguts/deguda/degudes a: tradicionalment només era permès utilitzar-lo quan es podia fer concordança amb el subjecte de la frase, com a participi o adjectiu, no com a locució prepositiva. ²
Quant a, pel que fa a	Expressió de referència
	!! * <i>En quant a</i> és incorrecte, tot i que està molt estès. Cal corregir-la per pel que fa a o, en registres més cultes, quant a . <i>Pel que fa al problema de taxes (...), Quant a aquesta qüestió (...).</i>
Arran de	Expressió de causa.
	arran de és una expressió de registre més aviat culte que té el mateix significat que a partir de . <i>Arran d'aquell atemptat, esclatà la guerra civil.</i> Està molt estesa però és totalment incorrecta * <i>arrel de</i> .
No obstant	Es fa servir en general per contraposar dos fets o dues accions, o expressar una restricció.
	Ús com a locució adverbial: Es pot fer servir sola o acompanyada del mot <i>això</i> (més pròpia del registre formal) <i>Ell ja sabia que allò no estava bé i, no obstant, va fer trampes a l'examen./No podem sortir de casa; no obstant això, ens ho vam passar molt bé.</i> ³

² La Nova Gramàtica és més permissiva, però cal anar en compte perquè només es permès als registres informals. *La coixesa d'en Joan és deguda a la guerra.*

³ Fins a la publicació de la *Gramàtica de la llengua catalana* de l'IEC de l'any 2016, la locució adverbial concessiva *no obstant* no era acceptada per la normativa.

	<p>Ús com a locució prepositiva: també en registres formals, seguida d'un sintagma nominal amb article definit, d'una oració introduïda per <i>que</i> o d'una oració en infinitiu compost equivalent a <i>malgrat</i>: <i>No obstant l'impediment, es van poder casar. No obstant haver arribat a temps, no ens van deixar entrar.</i></p>
En comptes de/en lloc de	<p>Expressen substitució: <i>Va venir l'oncle en comptes de l'avi. Vindrà a les cinc en lloc de a les quatre.</i> (cf. <i>enlloc</i>: adverbi que significa “en cap lloc”: <i>No trobo les claus enlloc!</i>)</p>
A l'abast de	<p>En situació de poder-ho abastar⁴. <i>Tens el pot a l'abast de la mà.</i> S'utilitza en sentit figurat, generalment: <i>Posaré la informació a l'abast de tothom.</i></p>
Amb vista a/ En vista de/ en vistes de	<p>Amb vista a: pensant en, amb la intenció de. <i>Amb vista a guanyar temps, van demanar un aplaçament del judici.</i></p>
	<p>En vista de: tenint en compte, considerant. <i>En vista del batibull que hi havia, me'n vaig anar.</i></p>
	<p>En vistes de: <i>a les envistes.</i> Indica situació en un punt des del qual hom pot veure un lloc determinat relativament llunyà⁵. <i>Des del cim serem en vistes de l'església.</i></p>

6. Trieu entre *com* i *com a* i completeu les frases següents.

- És lleugera _____ una ploma.
- Per tots és reconeguda _____ líder.
- No cridis, que no et sentirà! És sorda _____ una tàpia.
- Està considerat _____ el millor jugador del món.
- _____ professora del seu net, he d'explicar-li les malifetes que avui ha fet.
- Els jugadors van defensar els seus colors _____ lleons.
- La van acceptar _____ una més de la colla.
- _____ responsable de l'organització del sopar, he d'estudiar tots els pressupostos.
- Les forces aliades van fugir corrent _____ conills.

⁴ Extret de l'Enciclopèdia Catalana

⁵ Ídem nota 4

7. Completeu les frases següents amb les locucions prepositives que considereu adients:

- a. _____ les irregularitats descobertes, es va produir una davallada de les cotitzacions.
- b. La revolta es va iniciar _____ la mort de l'heroi.
- c. No m'ho puc creure _____ les teves constants mentides.
- d. No vam poder gaudir de la pel·lícula, _____ seu mal doblatge.
- e. _____ l'epidèmia, mai més el país no va aixecar cap.
- f. _____ la teva encertada actuació, es van poder arreglar les coses.
- g. _____ home li devem respecte; _____ un gran poeta, admiració.
- h. La revolució esclatà _____ la revolta dels camperols.
- i. Aquesta malaltia respiratòria és _____ a la contaminació de l'atmosfera.
- j. _____ mal temps no van poder fer el cim.
- k. _____ aquest tema, més val tractar-lo un altre dia amb més calma.